

Alkoholilaki uudistuu

Anniskelun alamäki jatkuu

26.10.2017 Eduskunnan hallintovaliokunta
Timo Lappi

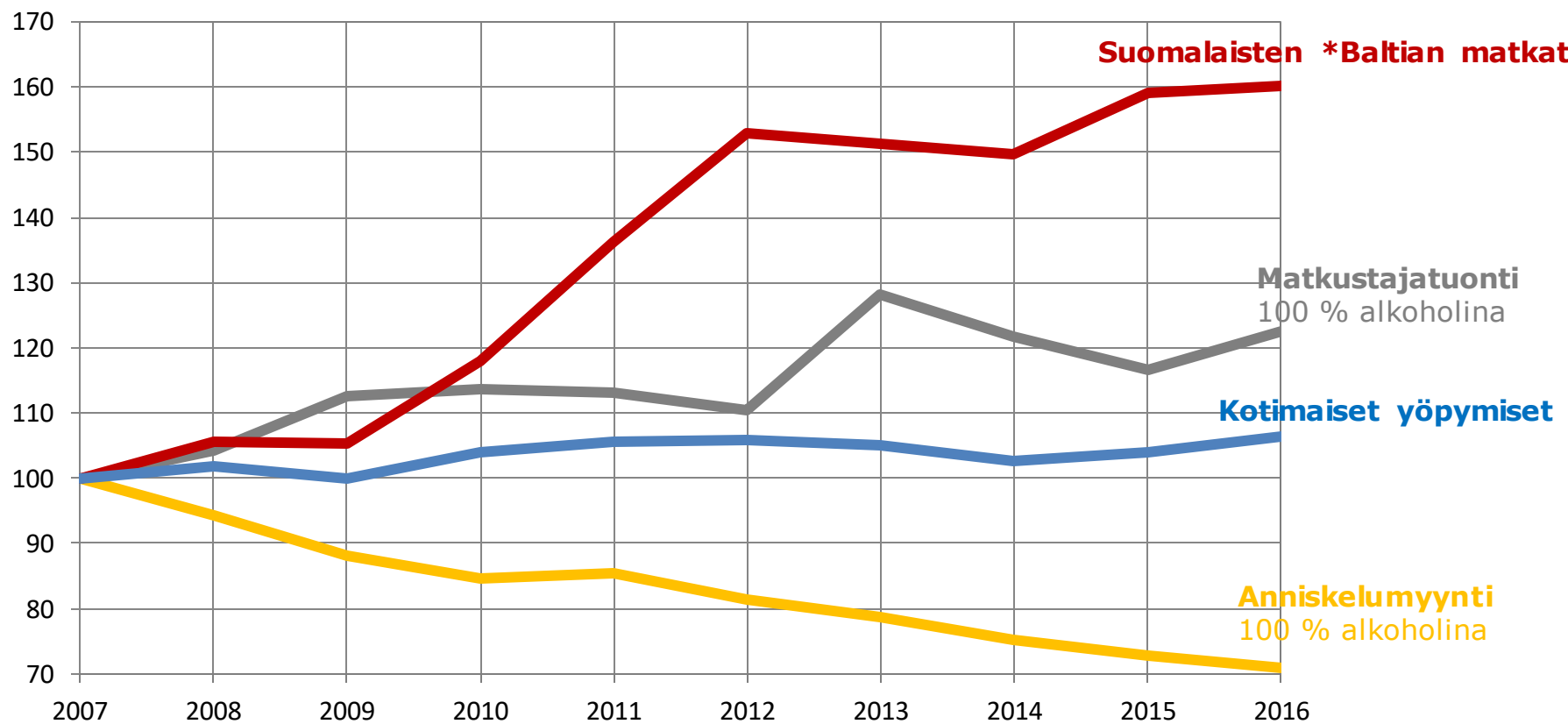
Anniskelu työllistäjänä ja verotulojen tuojana

- Anniskelun osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta pudonnut 21 %:sta (1997) 10 %:iin (2017)
 - Matkustajatuonnin osuus nykyisin 20 % kokonaiskulutuksesta
- Ravintola-ala on menettänyt 10 000 – 15 000 työpaikkaa ja liiketoiminnan kannattavuuden
- Matkailu kotimaassa maksullisessa majoituksessa kasvanut vain reilut 6 % vuodesta 2007 lukien (kuva seuraavalla sivulla)
 - Suomalaisten matkat Baltiaan ovat kasvaneet yli 60 %
- Valtio menettänyt yli 300 miljoonaa euroa vuodessa alkoholijuoma- ja arvonnäverotuloja
- Viron tekemät ja suunnittelemat oluen valmisteveron korotukset eivät muuta matkustajatuonnin kuvaa olennaisesti muuten kuin että yhä suurempi osa oluesta haetaan Latviasta

Alkoholin matkustajatuonti ja Baltian matkat kovassa kasvussa, 2007-2016

Anniskelumyynti lasku-uralla

Indeksi, 2007=100

*Baltian matkat: otosjoukko ja painotustapa muuttuivat v. 2012, joten sarja ei ole täysin vertailukelpoinen.

3 Tilastokeskuksen mukaan muutoksen vaikutus on kuitenkin pieni, joten vuotta 2012 edeltänyttä tilastotietoa voidaan yhdistää samaan sarjaan vuoden 2012 jälkeisen tilastotiedon kanssa.

Anniskelu työllistäjänä ja verotulojen tuojana

- Matkustajatuontia ja sen ongelmia ei juurikaan käsitellä hallituksen esityksessä
- Alkoholijuomaveron korotus heikentää anniskelun asemaa entisestään
- Alkoholilailla ja alkoholin verotuksella on suuri vaikutus paitsi ravintoloihin, myös kotimaan matkailuun
- **MaRa esittää, että:**
 - 1) anniskelun arvonlisäveroa alennetaan 14 %:iin ja**
 - 2) alkoholilakiesitykseen tehdään muutoksia**

2. Jatkoaikäsääntely ja järjestyksenvalvojapakko (44 – 45 §)

- Nykysääntely on aiheuttanut käytännön ongelmia, kun asiakkaat on tullut poistaa ravintoloista lähes heti juomien myynnin päätyttyä. Asiakaskunta purkautuu ravintoloista samaan aikaan kadulle, taksitolpille ja ruokapaikkoihin
- Esiityksen myötä ravintolat voivat tarjota asiakkaille mahdollisuuden nauttia juomansa rauhassa. Asiakaskunta poistuu ravintoloista porrastetummin, mikä vähentää osaltaan järjestyshäiriöiden riskiä
- Ravintoloiden syyksi luetaan perusteettoman paljon julkisella paikalla tapahtuneita järjestyshäiriöitä. Jos järjestyshäiriöitä halutaan vähentää, julkijuopotteluun tulee puuttua ja toteuttaa alkoholipolitiikkaa, joka ei kannusta hakemaan suuria määriä alkoholijuomia ulkomailta

2. Jatkoaikasääntely ja järjestyksenvalvojapakko (44 – 45 §)

- Lakiesityksen 45 §:n mukaan ravintolan tulisi asettaa yksi järjestyksenvalvoja jokaista alkavaa 100 asiakasta kohti, jos se anniskelee klo 1.30 jälkeen
 - Järjestyksenvalvoja saisi valvoa yksinomaan järjestystä ja turvallisuutta
 - Anniskeluviranomainen voisi myöntää poikkeuksen tai kiristää vaatimusta
 - Vaatimus on taloudellisesti mahdoton pienille ravintoloille
- Laissa yksityisistä turvallisuuspalveluista (2015/1085, turvapalvelulaki) säädetään tyhjentävästi järjestyksenvalvojan asettamisoikeudesta, toimivaltuuksista ja tehtävistä
- Alkoholilakiesityksessä jatkoaikapaikoille säädetty järjestyksenvalvojapakko on ristiriidassa turvapalvelulain kanssa

2. Jatkoaikäsäätely ja järjestyksenvalvojapakko (44 – 45 §)

- Turvapalvelulaki antaa toiminnanharjoittajalle oikeuden asettaa järjestyksenvalvoja esimerkiksi ravintoloihin ja yleisötilaisuuksiin, mutta ei pakota siihen (tarveharkinta)
 - Alkoholilakiesityksen säätely pakottaisi asettamaan järjestyksenvalvoja, vaikka siihen ei ole tarvetta
- Turvapalvelulaissa säädetään tyhjentävästi järjestyksenvalvojan toimivaltuuksista ja tehtävistä
 - Alkoholilakiesityksessä säännellään järjestyksenvalvojan tehtävistä turvapalvelulaista poiketen
 - Turvapalvelulain mukaan järjestyksenvalvojan tehtävänä on suorittaa järjestyksenvalvontatehtävää toimialueellaan ja asetettava etusijalle sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät yleisön turvallisuutta

2. Jatkoaikasääntely ja järjestyksenvalvojapakko (44 – 45 §)

- **MaRa esittää, että:**
 - 1) järjestyksenvalvojapakko poistetaan lakiesityksen 45 §:stä
 - 2) jatkoaikaa käytettäessä omavalvontasuunnitelmaan sisällytetään arvio järjestyksenvalvonnan tarpeesta
 - Arviota tehtäessä otetaan huomioon ravintolan toiminta-ajatus, arvioidut asiakasmäärät jatkoaikapäivinä, miten järjestyksenpidosta huolehditaan ja miten järjestyshäiriöitä ehkäistään jatkoajalla
 - Lupaviranomainen voi ottaa tarvittaessa kantaa esitetyn omavalvonnan riittävyyteen
- Poliisilla on oikeus turvapalvelulain 26 §:n nojalla puuttua ongelmiin, jos niitä ilmenee. Anniskeluviranomainen voi antaa seuraamuksen järjestyshäiriöistä, jotka johtuvat omavalvontasuunnitelman puutteellisuudesta

3. Alkoholiviranomaisten määräystenantovaltuus (22 §)

- Lakiesityksen 22 §:ssä annetaan lupaviranomaiselle erittäin laajat oikeudet rajoittaa anniskelutoimintaa etukäteen lupaan asetettavilla ehdoilla ja määräyksillä
- Alkoholiviranomaiselle ehdotettu laaja määräystenanto-oikeus vesittää osittain muualla laissa anniskeluun tehdyt kevennykset
- Määräyksenantovaltuutta koskevassa säännöksessä on merkittävä toimivaltaan liittyvä ongelma. Oikeuttaa alkoholiviranomaisen puuttumaan asioihin, jotka kuuluvat muiden viranomaisten tehtäviin

3. Alkoholiviranomaisten määräystenantovaltuus (22 §)

- Meluasiat (terveydensuojeluviranomainen)
 - Korkein hallinto-oikeus (KHO:2013:111) totesi päätöksessään että alkoholilain noudattamista valvovan viranomaisen toimivaltaan ei luontevasti kuulu antaa melun määrän rajoittamiseen tähtääviä määräyksiä varsinkin, kun nimenomainen toimivalta samassa asiassa on edellä selostetulla tavalla annettu laissa muille tahoille. Tällaista rinnakkaista toimivaltaa voitaisiin pitää oikeusjärjestyksen kannalta poikkeuksellisenä
- Yleinen järjestys ja turvallisuus ja järjestyshäiriöt (poliisi)
 - Järjestyslaissa säädetään yleisen järjestyksen ja turvallisuuden edistämisestä ja lain alaisuuteen kuuluu myös liikehuoneistot ja ravintolat. Toimivalta asiassa kuuluu poliisille
 - Poliisilla oikeus puuttua liikkeen järjestyshäiriöihin myös majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain nojalla

3. Alkoholiviranomaisten määräystenantovaltuus (22 §)

- **MaRa esittää, että alkoholiviranomaisen määräyksenantovaltuus 22 §:ssä rajataan määräyksiin, jotka ovat välttämättömiä tehokkaan valvonnan ja järjestyksenpidon turvaamiseksi anniskelupaikassa**